

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Ольга МАКЛЮК

« 30 » серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: ФОРМИ, МЕТОДИ, ПРИЙОМИ НА
УРОКАХ ІСТОРІЇ В ШКОЛІ**

підготовки магістра
денної та заочної форм здобуття освіти

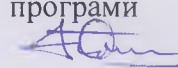
освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія)
предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)
спеціальності 014 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Терно Сергій Олександрович, доктор педагогічних наук, доцент, професор
кафедри джерелознавчих студій та суспільних комунікацій

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри джерелознавчих студій
та суспільних комунікацій

Протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.
Завідувач кафедри джерелознавчих студій та
суспільних комунікацій

Сергій БІЛІВНЕНКО

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми
 Сергій ТЕРНО

2024 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами): Moodle

E-mail: terno@znu.edu.ua

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15267>

Телефон: +380977302662

Інші засоби зв'язку: *Viber, WhatsApp, Telegram*

Кафедра: джерелознавчих студій та суспільних комунікацій, 69063, м. Запоріжжя, просп. Соборний, 74 (V корп., к. 309)

1. Опис навчальної дисципліни

Мета: сформувати компетентність з медіаграмотності та методики навчання медіаграмотності у майбутніх вчителів історії.

Завдання:

- ✓ З'ясувати засоби медіа та їх вплив на громадян.
- ✓ Встановити характеристики медіаграмотної особистості.
- ✓ Охарактеризувати психологічні засади медіаграмотності
- ✓ Опанувати правила безпечного інтернету для дітей та дорослих.
- ✓ Засвоїти способи захисту дітей від кібербулінгу.
- ✓ Охарактеризувати завдання медіаосвіти у школі.
- ✓ Опанувати методику медіаосвіти.
- ✓ З'ясувати правила спілкування із журналістами та інтерв'ювання.
- ✓ Опанувати методику формування позитивного іміджу закладу освіти.
- ✓ Визначити можливості медіа для професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких результатів навчання і компетентностей:

СК6. Здатність орієнтуватися в світовому інформаційному просторі, використовувати наявні інформаційні ресурси, створювати нові інформаційні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі (інформаційно-цифрова компетентність).

СК8. Здатність усвідомлювати свої та чужі відчуття, почуття, емоції, потреби та управляти своїми емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей та систем в сучасному глобалізованому світі (емоційно-етична компетентність).

СК12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати свої індивідуальні професійні потреби (рефлексивна компетентність).

ПРН6. Дотримуватися прав людини та громадянина у здійсненні освітньої діяльності, реалізовувати права та обов'язки педагогічних працівників, дотримуватись та поширювати загальнолюдські та національні цінності.

ПРН8. Поділяти та популяризувати загальнолюдські цінності (Декларація прав людини ООН) та національні цінності (Конституція України), поцінювати та розвивати національну культуру, поважати мультикультурність.

ПРН12. Складати завдання для проектної діяльності здобувачів освіти, розроблення проектів шкільних та позашкільних заходів, реалізація та корекція освітнього процесу на підставі проведеної педагогічної діагностики із застосуванням компетентнісного та особисто орієнтованого підходів; концепції розвивального навчання та технологій інтерактивного навчання.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	2 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	10 год.	2 год.
Самостійна робота	68 год.	96 год.
Консультації	<i>Zoom 76686770935 Пароль 2020, середа 11-00</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15267	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
СК6. Здатність орієнтуватися в світовому інформаційному просторі, використовувати наявні інформаційні ресурси, створювати нові інформаційні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі (інформаційно-цифрова компетентність).	Методи: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, дослідницький підготовка до практичних занять, робота на заняттях. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем на практичних заняттях; підготовка проекту.	Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків, усних та письмових екзаменів, захисту звітів з практики та атестаційного екзамену.
СК8. Здатність усвідомлювати свої та чужі	Методи: пояснювально-	Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної

<p>відчуття, почуття, емоції, потреби та управляти своїми емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей та систем в сучасному глобалізованому світі (емоційно-етична компетентність).</p>	<p>ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемний виклад, робота у групах на практичному занятті. Контрольні заходи: підготовка та представлення проєкту.</p>	<p>освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків, усних та письмових екзаменів, захисту звітів з практики та атестаційного екзамену.</p>
<p>СК12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати свої індивідуальні професійні потреби (рефлексивна компетентність).</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемний виклад, підготовка до представлення проєктів; посамостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: дискусії на практичних заняттях; підготовка проєкту; залік.</p>	<p>Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків, усних та письмових екзаменів, захисту звітів з практики та атестаційного екзамену.</p>
<p>ПРН6. Дотримуватися прав людини та громадянина у здійсненні освітньої діяльності, реалізовувати права та обов'язки педагогічних працівників, дотримуватись та поширювати загальнолюдські та національні цінності.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемний виклад, підготовка до практичних занять, робота у групах, підготовка проєктів. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем на практичних заняттях; залік.</p>	<p>Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків</p>
<p>ПРН8. Поділяти та популяризувати загальнолюдські цінності (Декларація прав людини ООН) та національні цінності (Конституція України), поціновувати та</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемний виклад, участь в дискусіях, робота в парах та групах,</p>	<p>Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських</p>

розвивати національну культуру, поважати мультикультурність.	інтерактивні вправи. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем на практичних заняттях; підготовка проекту; залік.	заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків
ПРН12. Скласти завдання для проектно-діяльності здобувачів освіти, розроблення проектів шкільних та позашкільних заходів, реалізація та корекція освітнього процесу на підставі проведеної педагогічної діагностики із застосуванням компетентнісного та особисто орієнтованого підходів; концепції розвивального навчання та технологій інтерактивного навчання.	Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемний виклад, аналіз групової взаємодії та корекція психо-емоційного стану на заняттях. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем шкільного життя на практичних заняттях; підготовка проекту; залік.	Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий, ректорський контроль та атестація здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних творчих завдань, заліків.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Вступ

Тема 1. Медіаграмотність. Предмет і об'єкт. Принципи. Методи. Інформаційний потік.

Змістовний модуль 2. Соціальний вплив медіа.

Тема 2. Вплив медіа. Особливості медіаосвіти. Можливості медіаосвіти. Фейк. Достовірне повідомлення.

Змістовний модуль 3. Завдання медіаосвіти.

Тема 3. Навіщо потрібна медіаосвіта? Роль достовірної інформації під час ухвалення рішень. Маніпуляції. Способи протистояння маніпуляціям.

Змістовний модуль 4. Ресурси медіаосвіти.

Тема 4. Ресурсне забезпечення медіаосвіти. Складові медіаосвіти. Забезпечення медіаосвіти. Ресурси.

Змістовний модуль 5. Медіа на допомогу школі.

Тема 5. Представлення та донесення інформації. Розповідь. Стислий виклад. Опис. Характеристика. Пояснення. Міркування.

Змістовний модуль 6. Основи авторського права.

Тема 6. Законодавство про авторське право. Поняття авторського права. Зміст і обсяг поняття. Спілкування в мережі. Формування іміджу школи. Відкриті ресурси.

Змістовний модуль 7. Кібербулінг.

Тема 7. Медіапростір та права людини. Кібербулінг. Учасники кібербулінгу. Способи протистояння.

Змістовний модуль 8. Критичне мислення.

Тема 8. Особливості критичного мислення в медіапросторі. Поняття "критичне мислення". Особливості медіаджерел та їхнього аналізу. Протистояння прийомам маніпуляцій.

4. Структура навчальної дисципліни Розміщено в СЕЗН ЗНУ

5. Види і зміст контрольних заходів Розміщено в СЕЗН ЗНУ

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Горбачов С., Найдюнова Л. Медіаграмотність для освітян. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+MEDIA101+2018_T3 (дата звернення: 07.07.2023).
2. Заріцька Н. М. Медіаграмотність у контексті забезпечення інформаційно-психологічної безпеки в умовах гібридної війни: результати теоретичного аналізу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: психологія*. 2022. № 4. С. 150–154. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.29> (дата звернення: 07.07.2023).
3. Магда Є., Найдюнова Л. Медіаграмотність: практичні навички. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3 (дата звернення: 07.07.2023).
4. Паукова А. Медіаграмотність як пріоритетний напрямок педагогіки у сфері інформаційного захисту дітей на сторінках педагогічної преси США. *Інноватика у вихованні*. 2019. № 10. С. 329–336. URL: <https://doi.org/10.35619/iiv.v1i10.198> (дата звернення: 07.07.2023).
5. Писаренко Л. М. Медіаграмотність як ефективний метод розвитку особистості. *The european development trends in journalism, pr, media and communication*. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-042-1-18> (дата звернення: 07.07.2023).
6. Stadnik O., Vanyushina O., Polovaia N. Проблема медіаграмотності при споживанні інформації в умовах війни: соціологічний аспект. *Epistemological studies in philosophy social and political sciences*. 2022. Т. 5, № 1. С. 73–79. URL: <https://doi.org/10.15421/342210> (дата звернення: 07.07.2023).
7. Харченко Б. В. Медіаграмотність як пріоритетна навичка людини в боротьбі з пропагандою. *Кримський міжнародний форум: філологія та журналістика*. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-272-5-18> (дата звернення: 07.07.2023).

Інформаційні ресурси

1. «МедіаДрайвер» - твій навігатор у світ медіа. *MEDIADRIVER*. URL: <http://mediadriver.online/> (дата звернення: 07.07.2023).
2. 10 цікавих ідей для навчання учнів медіаграмотності. *Освітній проект «На Урок» для вчителів*. URL: <https://naurok.com.ua/post/10-cikavih-idey-dlya-navchannya-uchniv-mediagramotnosti> (дата звернення: 07.07.2023).
3. ms.detector.media. *MediaSapiens*. *ms.detector.media*. URL: <https://ms.detector.media/> (date of access: 07.07.2023).
4. Академія української преси. *АУП*. URL: <https://www.aup.com.ua/> (дата звернення: 07.07.2023).
5. Медіазнайко. *АУП* | Академія Української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/Game/index.html> (дата звернення: 07.07.2023).
6. Наука повсякденного мислення. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UQx+THINK101+2016_T2 (дата звернення: 07.07.2023).
7. Онлайн-курс «Новинна грамотність». *Головна* | Відеотека. URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22> (дата звернення: 07.07.2023).

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо практичне заняття було пропущене з поважної причини, то студент має можливість його відпрацювати. До виконання есе застосовуються вимоги академічної доброчесності, роботи будуть перевірятися програмами з встановлення оригінальності тексту. Всі ідеї, запозичені в інших авторів, мають бути оформлені належним посланням на джерело. Допускається визнання результатів неформальної та інформальної освіти, якщо зміст дисципліни та отриманого сертифікату мають кореляцію за тематикою. У такому разі зараховується кількість балів, що їх було отримано на платформі ліцензіатів.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із

корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<http://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>